

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	13 Rhagfyr 2022
Aelod Cabinet:	Y Cynghorydd Dafydd Meurig
Swyddog Cyswllt:	Dafydd Wyn Williams - Pennaeth Adran Amgylchedd
Pwnc:	Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Amgylchedd

Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

Y RHESYMAU PAM FOD ANGEN PENDERFYNIAD

Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad yn effeithiol.

1. CYFLWYNIAD YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel yr Aelod Cabinet dros Amgylchedd. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd hyd yma yn erbyn addewidion Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023; a lle mae'r mesurau perfformiad arni.
- 1.2 Hoffwn eich atgoffa bod yr holl faterion eisoes wedi eu trafod mewn cyfarfod rhyngof i, Pennaeth a Dirprwy Bennaeth yr Adran ym mis Tachwedd, a hynny yn dilyn cyfarfod herio perfformiad blaenorol ym mis Medi yn cynnwys y Prif Weithredwr a chynrychiolwyr o'r Pwyllgor Craffu Cymunedau.
- 1.3 Ar y cyfan, rwy'n fodlon gyda chynnydd prosiectau mae'r Adran Amgylchedd yn eu harwain ac yn cyfrannu atynt yng Nghynllun y Cyngor, yn ogystal â'r mesurau perfformiad rwy'n gyfrifol amdanynt. Er bod rhai heriau yn parhau i wynebu rhai gwasanaethau yn sgil ôl-ffaith y pandemig a heriau recriwtio, rwy'n hyderus fod gan yr Adran gynlluniau addas i geisio cyfarch hynny.
- 1.4 Fel y byddwch yn ymwybodol, ers yr adroddiad perfformiad diwethaf, mae cyfrifoldeb gweithredol am faes gwastraff ac ailgylchu wedi trosglwyddo i'r Adran Amgylchedd, gyda chyfrifoldeb cyllidol i drosglwyddo yn ffurfiol ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Mae'r Adran Amgylchedd yn parhau i ymgylfarwyddo gyda'r maes, ond mae'n hysbys fod gorwariant sylweddol yn y maes casglu gwastraff ac ailgylchu, ac mae ymdrechion yn parhau i geisio mynd i'r afael â'r heriau hanesyddol yma.

2. BLAENORIAETHAU CYNLLUN CYNGOR GWYNEDD 2018-2023

Mae'r Adran yn arwain ar 2 o flaenoriaethau gwella yng Nghynllun y Cyngor eleni, ac yn cyfrannu tuag at 2 blaenoriaeth ar y cyd gydag adrannau eraill. Crynhoir yr hyn sydd wedi'i gyflawni hyd yma isod:

2.1 Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur

- 2.1.2 Mae'r cynllun a fabwysiadwyd fis Mawrth eleni yn amlinellu camau y bydd angen eu cymryd wrth weithio tua'r uchelgais y "Bydd Cyngor Gwynedd yn garbon sero net ac yn ecolegol gadarnhaol erbyn 2030".
- 2.1.3 Ers yr adroddiad diwethaf, mae data am allyriadau carbon y Cyngor ar gyfer 2021/22 wedi eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru a disgwylir adroddiad dadansoddi ganddynt y mis yma.
- 2.1.4 Mae cynlluniau ar gyfer rhaglen o hyfforddiant 'llythrennedd carbon' (carbon literacy) yn bwrw yn eu blaen, gyda gwahoddiad i gynig dyfynbris i ddarparu rhaglen hyfforddiant wedi ei rannu'n gyhoeddus. Mae ceisiadau yn cael eu prosesu ar hyn o bryd, gyda'r bwriad o gomisiynu yn y dyfodol agos.
- 2.1.5 Cynhaliwyd sesiwn wybodaeth ar y cyd â Busnes Cymru er mwyn rhoi gwybodaeth a chynghor i rai o gontractwyr y Cyngor sy'n fusnesau a chontractwyr cynnal a chadw ar sut i ddatgarboneiddio eu gwaith.
- 2.1.6 Mae gwaith priso nifer o'r prosiectau sy'n cyfrannu at y Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur wedi ei gwblhau, gydag adroddiad wedi ei gyflwyno i Fwrdd Hinsawdd a Natur y Cyngor yn amlinellu'r cyfraniad ariannol fydd ei angen o goffrau'r Cyngor.
- 2.1.7 Mae ceisiadau grant am ffynonellau ariannol allanol yn cael eu paratoi hefyd i gefnogi ymdrechion y Cyngor yn ei ymdrechion i gyrraedd y targed heriol o sero net erbyn 2030.

2.2 Capasiti Gwarchod y Cyhoedd

- 2.2.1 Amlygodd y pandemig bwysigrwydd y maes Gwarchod y Cyhoedd, a'r angen i sicrhau gwydnwch i'r dyfodol. Fel rhan o gynlluniau i gynyddu capasiti a chynllunio ar gyfer dilyniant, mae cyllid wedi eu sicrhau o'r drefn bidiau corfforaethol i gyllido 3 swydd hyfforddai Gwarchod y Cyhoedd am gyfnod o 3 blynedd.
- 2.2.2 Paratowyd pecynnau recriwtio penodol a hyrwyddwyd y cyfleoedd trwy gyfrifon cymdeithasol corfforaethol. Mae disgwyl y bydd cyfweiliadau yn cael eu cynnal yn fuan, gyda'r bwriad o benodi a hyfforddeion yn cychwyn yn yr wythnosau nesaf.
- 2.2.3 Mae cyllid yn ei le i gyflwyno swyddi Arweinyddion Tîm o fewn y strwythur cyfredol a bwriedir hysbysebu'r swyddi yma yn fewnol yn ddarostyngedig i gwblhau arfarniadau.

2.3 Ail gartrefi a llety gwyliau byr dymor

- 2.3.1 Mae'r Adran Amgylchedd yn cyfrannu tuag at Flaenoriaeth Gwella 4 - Mynediad at gartrefi addas (Rheolaeth o'r defnydd o dai fel tai haf ac ail gartref). Mae'r Adran yn cydlynu a chyfrannu at Grŵp trawsadrannol yn cynnwys Aelodau Cabinet ac Uwch Swyddogion perthnasol sydd wedi ei sefydlu i hwyluso ymdrechion y Cyngor yn y maes allweddol yma.
- 2.3.2 Yn benodol, mae'r Adran yn arwain ar y gwaith o baratoi Cyfarwyddyd Erthygl 4 er mwyn cael rheolaeth gwell o'r tri dosbarth defnydd cynllunio newydd gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Hydref 2022, sef prif gartref, ail gartref a llety gwyliau tymor-byr.

2.3.3 Mae swyddogion polisi cynllunio wedi bod yn bwrw ymlaen gyda gwaith angenrheidiol o baratoi sail dystiolaeth gadarn fydd yn dangos yn glir fod ail gartrefi a/neu lety gwyliau tymor-byr yn cael effaith niweidiol ar ardal(oedd) yng Ngwynedd, sydd yn cyfiawnhau cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4.

2.4 Rheolaeth Cartrefi Modur

2.4.1 Mae'r Adran hefyd yn cyfrannu tuag at Flaenoriaeth Gwella 1 - Creu economi hyfyw a ffyniannus (Cynllun twristiaeth gynaliadwy) wrth gydweithio gyda'r Adran Economi a Chymuned ar brosiect 'Aros-fan' i beilotu cynllun i wella rheolaeth o gartrefi modur yn y sir.

2.4.2 Mae grant wedi ei sicrhau o gronfa 'Y Pethau Pwysig' Llywodraeth Cymru i helpu i ariannu cynllun fydd yn datblygu hyd at 6 safle pwrpasol i gartrefi modur aros dros nos.

2.4.3 Mae gwaith paratoi yn bwrw ymlaen gyda'r bwriad fod ceisiadau cynllunio yn cael eu cyflwyno i roi'r seilwaith addas yn ei le erbyn diwedd 2022/23, ond mae adnabod safleoedd addas yn sgil cyfyngiadau cynllunio ac ati wedi profi'n hynod o heriol.

3. PERFFORMIAD

Amlinellir isod y prif faterion sy'n deillio o berfformiad yr adran yn y cyfnod ers dechrau Ebrill 2022. Nid yw'r wybodaeth yn cyfeirio at bob gwasanaeth yn yr adran, dim ond y rhai hynny y teimlwn fod angen tynnu eich sylw atynt.

Gwasanaeth Cynllunio

3.1 Mae'n deg dweud fod yna heriau staffio wedi bod yn y maes Rheolaeth Datblygu a Gorfodaeth Cynllunio, ac mae ymdrechion i fynd i'r afael â hynny. O ran **yr amser a gymerir ar gyfartaledd i benderfynu ar gais cynllunio**, mae'r perfformiad ers Ebrill yn parhau i ddangos gwelliant yn y perfformiad ers y llynedd. Mae'r amser ar gyfartaledd am y flwyddyn i wneud penderfyniad yn 87 diwrnod (72% o fewn amser statudol), a hynny wrth gymharu gyda 103 diwrnod y llynedd. Er bod gwaith yn parhau i geisio ymdrin gyda'r ôl-groniad o geisiadau sydd yn y system, mae'r gwasanaeth yn llwyddo i ddelio gyda'r cyfartaledd misol o oddeutu 100 o geisiadau newydd sy'n cael eu cyflwyno.

3.2 Mae ymdrechion ar waith i barhau i wella'r perfformiad, gyda'r Gwasanaeth Cynllunio yn cydweithio gydag adrannau perthnasol eraill yn y Cyngor lle mae mewnbwn wrth benderfynu ceisiadau. Mae ymdrech i geisio lleihau'r baich gwaith, gan gynnwys gwirio pryd mae gwirioneddol angen mewnbwn, a gwella cyfathrebu i ddeall yr heriau sy'n bodoli (e.e. ond yn anfon ymgynghoriadau pan fod gwirioneddol angen cyngor) ac yn cyfathrebu yn rheolaidd i ddeall yr heriau sy'n bodoli.

3.3 Ers i mi adrodd ar berfformiad i chi ddiwethaf, mae ymdrech sylweddol wedi bod i gau hen achosion oedd yn agored o ran **achosion honedig o dorri rheolau cynllunio**. Mae cefnogaeth gefnogol wedi cychwyn sydd wedi cefnogi'r gwaith, gyda 586 o geisiadau yn agored erbyn diwedd mis Hydref o gymharu gyda'r 741 oedd ar agor ddiwedd Mehefin pan adroddais i chi ddiwethaf. Mae cefnogaeth hefyd gan swyddogion Rheolaeth Datblygu wrth gynorthwyo gyda'r gwaith gorfodaeth, ond bydd angen gwirio effaith hynny ar berfformiad delio gyda cheisiadau cynllunio dros gyfnod. Yn ogystal, mae ymdrech i lenwi swydd wag yn y maes, gyda chyfnod hysbysebu am Swyddog Gorfodaeth, ac os yn llwyddiannus gyda recriwtio rydym yn hyderus y bydd perfformiad yn parhau i wella.

Gwasanaeth Polisi Cynllunio ar y Cyd

- 3.4 Mae staff y gwasanaeth polisi cynllunio yn cynnig arweiniad ar geisiadau cynllunio a cheisiadau cyn-cyflwyno ceisiadau. Yn gyffredinol, mae perfformiad y gwasanaeth yn **ymateb i ymgynghoriadau ar geisiadau cynllunio a chyngor cyn cyflwyno cais** yn parhau yn gyson. Cyflwynwyd 263 o'r cyfanswm o 295 ymateb sef 89.7% o fewn yr amser a ganiatawyd, sydd ychydig yn is na'r cyfartaledd pan adroddwyd ar y perfformiad ym mis Gorffennaf.
- 3.5 Dylid nodi fod blaenoriaeth wedi ei roi yn y misoedd diwethaf i baratoi'r Adroddiad Monitro Blynyddol sydd yn adrodd ar berfformiad y Cynllun Datblygu Lleol. Mae hwn yn adroddiad statudol y mae'n rhaid ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn diwedd mis Hydref. Fe gafodd hynny effaith ar allu'r gwasanaeth i ddarparu ymatebion i geisiadau cynllunio ym mis Medi, lle gwelwyd fod 72% o ymatebion wedi eu darparu o fewn yr amserlen, ond erbyn Hydref roedd yn galonogol gweld fod y ffigur wedi cynyddu i 95%. Nodir hefyd fod y Gwasanaeth yn rhoi blaenoriaeth uchel i'r gwaith o baratoi sail tystiolaeth er mwyn cyfiawnhau cyfarwyddyd Erthygl 4.

Gwasanaeth Rheolaeth Adeiladu

- 3.6 Mae'r Gwasanaeth Rheolaeth Adeiladu yn sicrhau bod gwaith adeiladu'n bodloni'r safonau iechyd a diogelwch rhesymol ar gyfer pobl mewn neu ger adeiladau'r sir. Tra bod ymdrechion i lenwi swyddi gwag wedi bod dros y misoedd diwethaf, roedd y **canran y ceisiadau Rheolaeth Adeiladu a benderfynir o fewn amseroedd statudol** (5 ac 8 wythnos yn ddibynnol ar natur y cais) **yn 93%** ar gyfer y cyfnod adrodd. Mae'r gwasanaeth yn gweithio ar wella capasiti gan barhau i fonitro'r terfynau amser yn eu cyfarfodydd dyrannu gwaith rheolaidd.
- 3.7 Er bod angen newidiadau i lif gwaith system gyfrifiadurol a ddefnyddir, a hyfforddiant staff i alluogi casglu'r wybodaeth angenrheidiol o ran adrodd yn llawn ar y ffeiliau agored o fewn cyfnodau amser penodedig, gallwn adrodd fod y Gwasanaeth yn parhau i sicrhau bod pob **strwythur peryglus yn derbyn sylw** o fewn 24 awr. Er bod yr 19 adeilad wedi'u gwneud yn ddiogel ar ddiwrnod yr hysbysiad gyda'r ôl-groniad o achosion sydd yn parhau yn agored hefyd wedi eu diogelu, mae nifer o achosion cymhleth sylweddol yn parhau i gymryd cryn dipyn o amser ac adnoddau i'r fîm. Felly hefyd gyda'r 25 achos o waith anawdurdodedig sydd wedi ei adrodd dros y cyfnod.
- 3.8 Mae'n braf adrodd fod **ceisiadau am wasanaeth cyffredinol (cais am gyngor/ymholiad)** yn cael eu hymdrin â nhw o fewn tri diwrnod ar gyfartaledd, sy'n dangos gwelliant o'r 4 diwrnod prosesu a gyflwynwyd yn yr adroddiad perfformiad diwethaf.

Gwasanaeth Busnes (Swyddfa Gefn) - Pridiannau Tir

- 3.9 Mae Gwasanaeth Busnes (Gweinyddol) yr Adran yn darparu gwybodaeth chwiliadau ar gyfer pobl sy'n dymuno prynu eiddo o fewn y sir. Mae'r chwiliadau yn cymryd mwy o amser na fyddem yn ei ddymuno, oherwydd cynnydd yn y galw am y gwasanaeth ceisiadau ynghyd â'r ffaith fod y Cyngor ymhlith y cyntaf yng Nghymru i drosglwyddo i system gyfrifiadurol newydd sy'n achosi heriau yn y tymor byr. Mae'r gwasanaeth eisoes wedi cyflogi staff dros-dro i gynyddu capasiti.

- 3.10 Gyda 1,911 o geisiadau wedi eu derbyn ers dechrau mis Ebrill, mae'r **cyfartaledd amser i brosesu ceisiadau pridiannau tir** yn 39 diwrnod ar gyfer y cyfnod. Yn gyffredinol rwy'n fodlon fod y fîm yn gwneud cynnydd a bod y diwrnodau prosesu yn raddol ddod i lawr. Ond, mae rhai amgylchiadau sy'n effeithio ar berfformiad y gwasanaeth, er enghraifft, o'r 349 cais a dderbyniwyd ym mis Hydref, gwelwyd achos annisgwyl lle derbyniwyd 160 o geisiadau gan gwmni penodol mewn un diwrnod, ac mae hynny yn anorfod o gael effaith ar y perfformiad.

Gwasanaethau Gwarchod y Cyhoedd

- 3.11 Fel y byddwch yn ymwybodol, roedd swyddogion y **Gwasanaeth Bwyd a Diogelwch**, Gwarchod y Cyhoedd yn chwarae rhan allweddol wrth geisio rheoli ymlediad Covid-19 yn ystod y pandemig. Oherwydd hynny, mae effaith wedi bod ar gapasiti'r unedau gwaith i gyflawni eu rhaglenni gwaith arferol. Bellach, mae'n amlwg fod y gwasanaethau yn gallu ail-afael yn y gwaith rhaglunedig, ac mae ymdrechion i gynyddu capasiti gyda chyllid wedi ei glustnodi ar gyfer recriwtio tri o hyfforddai am gyfnod o dair blynedd er mwyn ceisio dilyniant i'r dyfodol.
- 3.12 O ran y **canran o fusnesau bwyd sy'n cyrraedd safonau hylendid bwyd**, mae'r perfformiad wedi bod yn gyson ers mis Ebrill, gyda 99% o fusnesau bwyd gyda sgôr o 3 neu uwch. Ar ddiwedd Hydref, roedd 2,203 o fusnesau yn destun y drefn sgorio, gyda 21 yn unig nad oedd yn cwrdd â'r safon (0.95%). Mae pob eiddo o'r fath yn derbyn ail-ymweliad o fewn 3 mis er mwyn sicrhau fod safonau wedi gwella. Er hynny, yn unol ag amodau'r cynllun sgorio hylendid bwyd cenedlaethol, gall busnes ond derbyn sgôr newydd yn dilyn archwiliad rhaglunedig neu drwy ymostwng cais am archwiliad ail-sgorio.
- 3.13 Mae'r gwasanaeth yn dilyn Cynllun Adfer yr Asiantaeth Safonau Bwyd wrth gynnal **arolygiadau safonau a hylendid bwyd**. Yn unol â'r cynllun, mae pob eiddo categori risg A safonau bwyd wedi derbyn archwiliad, gyda 49% o arolygiadau safonau bwyd sydd wedi eu rhaglennu am y flwyddyn wedi eu cwblhau hyd yma. Er mwyn gwella effeithlonrwydd, mae swyddogion yn cynnal archwiliadau safonau a hylendid bwyd ar y cyd. Ers Mehefin, mae swyddogion wedi canolbwyntio ar gynnal rhaglen archwiliadau hylendid mewn eiddo tymhorol (ar agor yn ystod yr haf yn unig) categori risg hylendid C a D gan gwblhau unrhyw archwiliad safonau sydd angen yr un pryd. Gyda'r mwyafrif o fusnesau tymhorol ar gau, mae'r swyddogion bellach yn blaenoriaethu archwiliadau diogelwch bwyd yn unol â'u categori risg hylendid gyda'r ffocws yn bennaf at gategori risg hylendid C.
- 3.14 Mae'n deg nodi fod y **canran o fusnesau bwyd sydd wedi derbyn arolygiad hylendid bwyd** yn is na'r hyn y byddem am ei weld am y flwyddyn, gyda 36% wedi eu cwblhau erbyn diwedd Hydref. Mae'r ffaith fod yna aelodau staff wedi dychwelyd i'r gwaith yn dilyn absenoldeb tymor-hir yn cynyddu gallu'r gwasanaeth i gwblhau archwiliadau. Mae tri swyddog hefyd yn y broses o sicrhau cymwysterau a fydd yn golygu y byddant yn gallu cynnal ymyraethau bwyd swyddogol ar ôl iddynt gymhwyso, ond mae capasiti staff presennol yn parhau yn heriol.
- 3.15 Mae'r Gwasanaeth Bwyd a Diogelwch hefyd yn derbyn nifer sylweddol o **geisiadau am wasanaeth**, gyda'r mwyafrif ohonynt am hylendid bwyd. Gall y ceisiadau amrywio gyda rhai yn c ael eu delio â nhw yn syth, tra bod eraill yn cymryd rhai misoedd i'w datrys. Er bod yna ôl-groniad o geisiadau y mae swyddogion yn parhau i geisio ymdrin â nhw, mae'r canran o geisiadau sydd wedi eu cau ers mis Ebrill yn 85% allan o gyfanswm ceisiadau o 713 sydd wedi eu derbyn.

- 3.16 Mae'r **Gwasanaeth Safonau Masnach** yn ymwneud â materion lechyd a Lles Anifeiliaid ynghyd â Gwarchod Defnyddwyr. Yn unol â rhaglen waith y gwasanaeth, mae disgwyliad i archwilio 49 o sefydliadau yn ystod 2022/23 sydd wedi eu blaenoriaethu ar lefel risg. Fel y nodwyd yn yr adroddiad fis Gorffennaf, mae cyfran sylweddol o archwiliadau yn cael eu cwblhau yn ystod tymhorau'r hydref a'r gaeaf pan mae'r risg yn uwch, a bellach mae 59% o'r archwiliadau wedi eu cynnal.
- 3.17 Derbyniodd Safonau Masnach gyfanswm o 738 o **geisiadau am wasanaeth** yn ystod y cyfnod ers mis Ebrill 2022, sy'n gyfuniad o geisiadau i'r maes lles anifeiliaid a gwarchod defnyddwyr. Mae 82% o'r ceisiadau sydd wedi eu derbyn yn ystod y cyfnod yma wedi ymdrin â nhw, ac mae cynnydd da hefyd i ddelio efo'r ôl-groniad o geisiadau am wasanaeth y mae'r gwasanaeth wedi ei dderbyn, sydd wedi lleihau o 109 ym mis Awst i 70 erbyn diwedd Hydref. Yn ogystal, mae Safonau Masnach wedi cwblhau 531 o archwiliadau neu ymweliadau ac wedi cofnodi 125 sefyllfa o ddiffyg cydymffurfiaeth rhwng Ebrill a Hydref, gyda phob un yn cael eu gweithredu arnynt a allai gynnwys cyngor a chanllawiau, rhybuddion neu ymchwiliadau pellach lle mae angen.
- 3.18 Mae **Gwasanaeth Llygredd a Thrwyddedu**, Gwarchod y Cyhoedd yn gweithio i sicrhau fod gweithgareddau trwyddedig yn ymwneud â thacsis, alcohol, gamblo ac adloniant yn cael ei ddarparu mewn modd sy'n gwarchod y cyhoedd a chefnogi busnesau.
- 3.19 Mae cyfran sylweddol o waith y gwasanaeth yn ymwneud â thrwyddedu tacsis, gyda'r **amser a gymerir ar gyfartaledd i brosesu cais trwydded tacsi** yn 11 diwrnod ar gyfartaledd yn ystod y cyfnod dan sylw. Er bod ceisiadau gyrrwr sydd angen eu cyfeirio at wrandawriad Pwyllgor am benderfyniad yn gallu effeithio'n sylweddol ar amser prosesu, mae'n galonogol adrodd fod yna fwy o unigolion yn defnyddio trefn electronig hunanwasanaeth drwy wefan y Cyngor sydd yn gwella effeithlonrwydd y system. Er hynny, mae'r adran Tollau a Refeniw Llywodraeth Ganolog (HMRC) wedi cyflwyno trefn fandadol ers Ebrill 2022 sy'n golygu fod rhaid i bob gyrrwr tacsi gofrestru ar wefan yr HMRC i gofnodi talu trethi, cyn y gellir prosesu cais i adnewyddu trwydded tacsi. Mae llawer o yrwyr tacsi yn cael trafferthion wrth wneud hynny, ac mae'n gallu golygu oediad wrth brosesu ceisiadau am drwydded.
- 3.20 Mae'r Gwasanaeth Llygredd a Thrwyddedu yn parhau i dderbyn nifer o **geisiadau am wasanaeth** gyda 2,312 ers mis Ebrill, gyda 68% ohonynt wedi cau. Mae cyfran sylweddol o'r rhain yn ymwneud â sŵn, gyda chwynion o'r fath yn gallu cymryd cryn amser i sefydlu sail tystiolaeth cyn y gellir gweithredu a chau'r ymholiad. Mae hynny hefyd yn adlewyrchu yn yr ôl-groniad o geisiadau sy'n parhau ar agor.

Gwasanaethau Rheoli Rhwydwaith

- 3.21 Gwaith y **Gwasanaeth Parcio a Gwaith Stryd** ydi sicrhau rheolaeth ddiogel o'r briffordd. Fel rhan o'r dyletswydd yma, mae deg o Swyddogion Gorfodaeth Parcio yn gweithredu ar draws y sir dros 7 diwrnod yr wythnos, gan gynnwys oriau hyblyg y tu hwnt i oriau arferol. Mae'r gwasanaeth yn derbyn cwynion rheolaidd yn ymwneud â pharcio, gyda mesurydd penodol yn mesur yr **amser a gymerir i ymateb i gwynion am parcio anghyfreithlon**. Yn ystod y cyfnod dan sylw, derbyniwyd 114 cwyn, gyda staff yn ymweld â phob safle dan sylw o fewn tridiau i dderbyn y cais, gyda chyfartaledd prosesu dros y cyfnod yn 1 diwrnod.

- 3.22 Mae'r mesurydd arall ar gyfer y maes parcio yn ymwneud â'r **ganran o apelïadau am docynnau parcio sydd wedi bod yn llwyddiannus**. Caiff dirwyon eu rhoi i gerbydau sy'n parcio yn groes i'r cyfyngiadau ar y stryd ac oddi ar y stryd (meysydd parcio). Mae'r gwasanaeth yn ymdrin â phawb mewn modd cyson, teg a thryloyw ac mae gan bob modurwr hawl i apelio petaent yn teimlo fod unrhyw annhegwch neu gamgymeriad. Caiff pob apêl ystyriaeth lawn a phetai tystiolaeth gadarn yn atgyfnerthu fod camgymeriad diffuant wedi digwydd, mae'r ddirwy yn cael ei dileu. O'r 1,144 apêl a gyflwynwyd ers mis Ebrill, fe gafodd 269, sef 24% ohonynt eu dileu.
- 3.23 Ers mis Ebrill, mae mesurydd newydd hefyd wedi ei gyflwyno i'r maes Gwaith Stryd i fonitro'r **canran y gweithiau gan ymgwymerwyr statudol sydd wedi mynd dros yr amserlen wreiddiol**. Mae archwilwyr stryd y gwasanaeth yn cydlynu a monitro'r holl weithgareddau ac yn ymdrechu i osgoi sefyllfaoedd lle caiff ardaloedd eu hafllonyddu am gyfnodau hir. O'r 2,200 gwaith gan ymgwymerwyr (cwmnïau trydan, nwy, dŵr ayb) ers Ebrill, roedd 90% yn cael eu cyflawni o fewn yr amserlen wreiddiol. Er bod mwyafrif o'r gweithgareddau yn cael eu cyflawni o fewn yr amserlen, nid yw'n anghyffredin i redeg dros amser am amryw o wahanol resymau, ac mae'r gwasanaeth yn gallu gosod amodau penodol i geisio rheoli hyn, ac mewn rhai amgylchiadau ni roddir opsiwn i ymgwymerwr allu ymestyn cyfnod.
- 3.24 Mae **Gwasanaeth Traffig a Phrosiectau** yn arwain ar faterion sy'n ymwneud ag unrhyw newid i'r briffordd. O'r 1,129 o geisiadau am wasanaeth a dderbyniwyd yn y cyfnod Ebrill i Hydref, mae 78% wedi eu cau. Mae'r gwasanaeth wedi wynebu cyfnod o heriau capasiti sylweddol gyda throsiant uchel dros y cyfnod Covid. Rwy'n gweld fod y gwasanaeth yn dechrau troi'r gornel gyda staff yn eu lle, gyda hyfforddai proffesiynol wedi ymuno hefyd dros y misoedd diweddar a fydd yn cynorthwyo capasiti ac yn gwella dilyniant i'r dyfodol. Rhaid derbyn fod y swyddogion sy'n newydd i rai swyddi yn parhau i hyfforddi a datblygu eu harbenigedd dros y misoedd i ddod.
- 3.25 Mae'r **Gwasanaeth Trafnidiaeth Gyhoeddus** yn cydweithio gyda darparwyr cludiant cyhoeddus yn ogystal â chyrrff eraill i geisio ymateb i unrhyw bryder neu rwystr sy'n codi, er enghraifft, drwy drefnu gwasanaeth ar alw neu sefydlu gwasanaeth newydd. Mae gwaith yn bwrw ymlaen i sicrhau fod y system i gofnodi **ceisiadau am wasanaeth** yn weithredol ac rwy'n rhagweld y bydd modd adrodd ar berfformiad yn yr adroddiad nesaf.
- 3.26 Mae disgwyliad hefyd fod y gwasanaeth yn adrodd ar **ganran gwasanaethau bysiau sydd ar amser**. Er nad yw'r data ar gael ar hyn o bryd, mae system tracio yn cael ei dreialu gyda gwasanaeth TrawsCymru ar hyn o bryd, gyda'r dechnoleg ar gael ar bob bws drwy'r peiriant tocynnau. Y bwriad i'r dyfodol ydi y bydd y dechnoleg yma ar gael, drwy ei gynnwys yn nhermau ac amodau'r contractau, ac a fydd yn cynnig data mwy cywir ac na fydd dibyniaeth ar staff yn monitro ar hap fel yn y gorffennol.
- 3.27 Mae'r **Gwasanaeth Cefn Gwlad** (Llwybrau a Bioamrywiaeth) yn bwriadu cychwyn defnyddio system gyfrifiadurol sydd wedi ei datblygu gyda'r Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth i allu monitro perfformiad wrth ymdrin â **cheisiadau am wasanaeth**. Mae bwriad fod y system yn weithredol o fis yma ac felly y bydd modd adrodd ar berfformiad yn yr adroddiad nesaf.
- 3.28 Mae'n werth atgoffa hefyd fod y Gwasanaeth wedi paratoi Cynllun Gwella Hawliau Tramwy newydd ar gyfer y Cyngor, ac fe gafodd y cynllun sy'n gosod cyfeiriad a blaenoriaethau i'r maes am y blynyddoedd nesaf ei gymeradwyo yng nghyfarfod y Cabinet ar 22 Tachwedd.

Barn y swyddogion statudol**Y Swyddog Monitro:**

Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Pennaeth Cyllid:

Rwyf yn fodlon fod yr adroddiad yn adlewyrchiad teg o sefyllfaoedd ariannol yr Adran Amgylchedd.
